Nr 110.

Ankom till Riksdagens kansli den 12 maj 1911 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stadga om skjutsväsendet jämte en i ämnet väckt motion.

(2:a Afd.)

I en till Riksdagen den 31 mars 1911 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 151, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att antaga nedan intagna förslag till stadga om skjutsväsendet.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade protokollsutdraget.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en i anledning af nämnda proposition inom Andra kammaren af herr *J. Widén* väckt motion nr 356, däri hemställts, att Riksdagen vid pröfning af det föreliggande förslaget till stadga om skjutsväsendet ville taga hänsyn till vissa i motionen angifna synpunkter samt i öfverensstämmelse därmed fatta beslut.

Motionen är af följande lydelse:

»Uti Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stadga angående skjutsväsendet har Kungl. Maj:t föreslagit att från den skjutsskyldiga jorden helt och hållet aflyfta detta besvär. Såsom korrektiv mot de betydligt ökade kostnader, som detta genom stegrade entreprenadbidrag kan väntas medföra för det allmänna har föreslagits dels en höjning af skjutslegan, dels indragning af skjutsanstalter.

Otvifvelaktigt är det en riktig princip, att resandes befordran med skjuts är en allmän angelägenhet, som bör hvila på de skattskyldige

i gemen och icke på en viss samhällsklass. Likaså är det otvifvelaktigt att Kungl. Maj:t i sitt förslag har opinionen hos majoriteten af landsbygdens befolkning med sig; det visar lagstiftningens förberedelser. Men fråga är, om Kungl. Maj:t, på sätt vederbort, i lika mån iakttagit det allmännas rätt. Det är fara att genom hvad som nu föreslås kostnaderna för skjutsväsendet skola komma att uppdrifvas långt utöfver hvad som betingas af skjutsprestationernas värde, medan den ofvan anförda riktiga principen, rätt sedt, väl endast fordrade att dessa prestationer ersattes med det belopp, som de verkligen kosta.

Kungl. Maj:t, likasom kammarkollegium, på hvars utlåtande det föreliggande förslaget väsentligen grundas, utgå ifrån att landstingen i allmänhet begagnat sin befogenhet att fastställa entreprenadbidragen på ett sådant sätt, att dessa blifvit satta oskäligt låga och alls icke motsvarat de kostnader, som därigenom förorsakats de skjutsskyldige. Bland annat sluter man till detta förhållande däraf, att mångenstädes entreprenadskjuts kommit till stånd först därigenom att skjutslagen fått gripa in och själfva anskaffa en entreprenör af farhåga att eljest själfva få utgöra skjuts in natura. — Det synes egendomligt, att landstingen, hvilka genom sin sammansättning borde känna både huru besväret trycker och de kostnader det medför, begagnat sin makt på detta sätt. De landsting, som undertecknad under sin ämbetsverksamhet kommit i beröring med, nämligen Södermanlands och Jämtlands, torde knappast kunna sägas hafva gjort sig skyldiga till ett dylikt förfarande. Hvad sistnämnda län angår uppgå de beviljade entreprenadbidragen för närvarande till inalles 87,465 kronor; vid en skjutsanstalt uppgår entreprenadbidraget till 3,000 kronor, vid 3 anstalter till 2,000 kronor eller därutöfver och vid 27 till 1,000 kronor eller därutöfver. Emellertid torde förhållandena inom andra län vara annorlunda och påkalla anordningar för att åstadkomma ett bättre afvägande af ersättningens belopp. Dock får man icke af det förhållandet, att skjutslagen måste ingripa för att framställa entreprenör för det af landstinget anvisade bidraget, sluta att detta bidrag under alla förhållanden varit för lågt. I många fall har förhållandet, åtminstone här uppe, varit att landstingets bidrag varit fullt tillräckligt, men att den förutvarande entreprenören varit i tillfälle att oskäligt uppdrifva sina anspråk och, till en början åtminstone, ingen annan spekulant uppträdt.

Utan tvifvel torde den nu föreslagna anordningen i många trakter af vårt land utan olägenhet låta sig genomföras. Mångenstädes skulle till och med, såsom i propositionen framhålles, skjutsväsendet kunna utan större olägenhet öfverlåtas åt den enskilda företagsamheten utan

inblandning eller kontroll från det allmännas sida. Men inom mycket vidsträckta landsdelar, speciellt i Norrland, är detta ännu icke förhållandet. På samma gång resandetrafiken på landsvägarne där är mindre, är behofvet af skjutsanordningar genom det allmänna större — de resande som finnas, tjänstemän, varuresande och andra, måste dock komma fram —; och tillika är konkurrensen om skjutsen vid skjutsanstalterna mindre, mångenstädes så godt som ingen. Det är där fara att entreprenadbidragen genom den nu föreslagna anordningen, där landstinget står så godt som maktlöst mot entreprenörer, komma att drifvas alldeles oskäligt i höjden; och härom vore ändock knappast något att säga, om det kunde antagas att dessa i höjden drifna entreprenadbidrag verkligen betingades af kostnaderna och besväret för skjutsskyldighetens utgörande. Men så blefve nog i många fall ej händelsen, utan lagen komme att föranleda att det allmänna finge alltför dyrt, till gagn för den enskilde, betala en prestation, som vore fullt ersatt med ett mindre belopp.

Det är utan tvifvel svårt att på detta, som på så många andra områden, åstadkomma en lämplig enhetlig lagstiftning för vårt vidsträckta land. Men det synes därför angeläget, att den icke ordnas så, att den, på samma gång den afhjälper olägenheter på ett håll, föranleder sådana kanske icke mindre allvarliga på ett annat. Och till en sådan allvarlig olägenhet måste det räknas, om vissa landsting skulle af nu förevarande besvär så betungas, att deras förmåga och vilja att gripa in och ikläda sig utgifter på andra viktiga områden skulle minskas eller borttagas. Det är fara värdt att, äfven med den ökning af statsbidraget, som enligt 52 § för vissa fall ställes i utsikt, vissa landstings kostnader för skjutsväsendet kunna blifva så stora, att det kan öfva en oförmånlig inverkan på de andra kulturella och ekonomiska uppgifter, som det påhvilar landstingen att fylla eller som böra komma i fråga att ytterligare påläggas dem. Jämtlands läns landsting har ock, i insikt häraf, enhälligt uttalat sina stora betänkligheter mot en anordning sådan som den nu föreslagna, och yttrar sig härom, bland annat, på följande sätt:

»Landstinget har ej kunnat undgå att finna stora betänkligheter mot ett fullständigt upphäfvande af ifrågavarande skjutsningsskyldighet, enär i så fall det vid vissa tillfällen kan för vederbörande bli nästan omöjligt att på ett tillfredsställande sätt ordna skjutsningen utan oskäliga kostnader för staten och landstinget. Man har nämligen grundade skäl att befara, att, om skyldigheten att utföra tvångsskjutsning skulle bortfalla, sammanslutningar kunna bildas för entreprenadbidragens uppdrifvande. Som ett korrektiv däremot innehåller visserligen det nya lagförslaget en bestämmelse om indragning af skjutsanstalter, där antagliga

entreprenadanbud ej kunna erhållas, men landstinget håller före, att en dylik åtgärd ej alltid kan vara lämplig, ty därigenom komma ju grannskjutsstationerna att betungas och säkerligen kräfva förhöjda bidrag, hvarigenom besparingen ej skulle bli så afsevärd.»

Emellertid är det ovedersägligt, att åtgärder måste vidtagas för att låta den riktiga principen om skjutsningsskyldighetens öfverflyttande till att blifva en allmän tunga komma mera till sin rätt. I sådant hänseende äro förslagen om indragning af skjutsanstalter, som icke äro oumbärliga, och om höjning af skjutslegan samt förslaget att gifva landstinget ett större inflytande på afgörandet af dessa frågor att beakta och godtaga; äfven principen om maximilegans öfverskridande för särskilda skjutsanstalter synes härvid välbetänkt. Klart är äfven, att, såsom kammarkollegium i detta sammanhang framhåller, en genomgripande omläggning af besväret måste äga rum, så att den orättvisa som nu består mellan olika slag af jord och inom olika landsdelar bortfaller. Likaså bör åtskillnaden, i afseende på bidrag och skjutslega mellan anstalter, där entreprenad äger rum och där så ej är fallet, bortfalla. Huruvida och i hvilken form beviljandet af entreprenadbidrag från landstingens sida borde säkerställas genom någon pröfnings- eller jämkningsrätt från viss myndighets sida, synes vara tveksammare. Sannolikt skulle detta icke blifva behöfligt, om behandlingen af dessa frågor ordnades på lämpligt sätt.

Visserligen synas, då Kungl. Maj:t nu släppt af möjligheten att uppkalla skjutslagens intresse att ordna denna angelägenhet på ett praktiskt och billigt sätt, utsikterna med den opinion som nu råder vara skäligen små att få fram en annan anordning, men jag har icke kunnat underlåta att för Riksdagen framlägga de betänkligheter, som hos mig yppats i detta afseende.

Särskildt oläglig synes mig i alla händelser bestämmelsen i 58 § vara. Hvad menas med att kostnaden är oskälig; och huru skall »anstaltens nytta och betydelse» kunna mätas mot kostnaden för dess uppehållande. Det gifves i Norrland skjutsanstalter med jämförelsevis obetydligt trafik men som icke utan skada för det allmänna kunna indragas. Och en sådan indragning, efter det skjutsväsendet i öfrigt för perioden ordnats, måste äfven få en stor betydelse för de bredvid liggande skjutsanstalterna, hvilkas besvär därigenom väsentligen ökas. Visserligen är entreprenör enligt 10 § i förslaget, liksom enligt nu gällande stadga, skyldig att underkasta sig den förändring i skjutsskyldigheten, som föranledes af indragning af närbelägen skjutsanstalt; men den praktiska betydelsen af denna förpliktelse blifver en helt annan då de nya bestämmelserna

komma till tillämpning. Det synes mig knappast vara möjligt att, med hänsyn till det allmännas kraf samt hvad rättvisa och billighet fordra, bibehålla denna bestämmelse.

Önskligast synes mig att förslaget, som i många afseenden har stora företräden, kunde omarbetas i den riktning, jag har angifvit och som väsentligen öfverensstämmer med hvad kammarkollegium, enligt sid. 63 och 64 i statsrådsprotokollet, framhållit. Men sådant torde tilläfventyrs icke nu låta sig göra; och i sådant fall vore det enligt min mening bäst om förslaget nu afsloges för att till en annan riksdag i enlighet därmed omarbetas.»

I skrifvelse den 27 april 1905 anhöll Riksdagen hos Kungl. Maj:t om utredning och förslag rörande skjutsväsendet i syfte att den skyldighet för vissa hemman att fortfarande ansvara för skjutsningens uppehållande å landet, som för särskilda fall enligt gällande författningar ännu kvarstode, måtte upphöra eller, därest så ej kunde ske, för samma hemman göras mindre betungande. Riksdagen uttalade i nämnda skrifvelse, att ett bibehållande af den obligatoriska skjutskyldigheten ej stode i öfverensstämmelse med nu gällande åskådning om all jords lika beskattning. En hel del hemman vore nämligen befriade från skjutsningsbesväret och de hemman, som för dem åliggande gästgifverihållning af ålder varit befriade från rotering eller grundskatt, hade vid rustnings- och roteringsbesvärets aflyftande från jorden och grundskatternas afskrifning icke erhållit någon motsvarande lindring. Riksdagen ansåge därför tiden vara inne för ett fullständigt genomförande af principen om skjutsningens uppehållande på frivillighetens väg och skjutsväsendets ordnande såsom en allmän samhällsangelägenhet. Därest skjutsningens uppehållande icke kunde ske genom entrepenad eller godvilligt åtagande, syntes denna angelägenhet böra öfverlämnas åt landstingen med biträde i en eller annan form från statens sida. *Utskottet.*

Länsstyrelserna, som anbefalldes att efter vederbörandes hörande inkomma med yttranden öfver Riksdagens omförmälda skrifvelse, afgåfvo härefter dylika utlåtanden, åtföljda af yttranden från bland andra flertalet landsting, och tillstyrkte uti dessa utlåtanden och yttranden de flesta länsstyrelserna och landstingen en förändring, hvarigenom skjutsningen komme att ordnas såsom en allmän samhällsangelägenhet.

Kammarkollegium, som sedermera afgaf underdånigt utlåtande i ärendet, anslöt sig jämväl till förslaget om skjutsskyldighetens afskaffande.

Det nu föreliggande förslaget, som väsentligen är byggdt på kammarkollegii berörda utlåtande, står hufvudsakligen i öfverensstämmelse

med Riksdagens förenämnda skrifvelse och innebär i främsta rummet den skjutsskyldiga jordens befrielse från det nuvarande besväret. Utskottet delar i detta afseende till fullo den uppfattningen, som kommit till uttryck i förslaget. För skjutsskyldighetens afskaffande hafva nämligen enligt utskottets åsikt anförts så talande skäl, att utskottet finner sig fullt öfvertygadt om riktigheten däraf. De viktigaste af dessa skäl synas utskottet vara, *att* ifrågavarande besvär endast drabbar vissa fastigheter, *att* synnerligen stor ojämnhet råder beträffande besvärets fördelning, *att* skjutslagen äro ställda i alltför stort beroende af de entreprenadbidrag, som landstingen kunna finna skäligt anvisa samt framför allt *att* nuvarande anordning strider emot den annars numera genomförda principen om all jords lika beskattning.

Mot skjutsskyldighetens afskaffande kan däremot egentligen endast ett skäl anföras, nämligen att kostnaderna för skjutsningens uppehållande med all sannolikhet för vissa trakter komma att undergå någon ökning genom skjutshållningens ordnande enligt det föreliggande förslaget. Att så blifver fallet, torde nog icke kunna bestridas, men synes det utskottet, som om lämpliga utvägar i förslaget anvisats för att begränsa skjutskostnaden, och lärer för öfrigt en dylik kostnadsökning ej få förhindra en åtgärd från statsmakternas sida, som är påkallad af billighet och rättvisa.

Beträffande frågan hvem skyldigheten att subsidiärt svara för skjutsningens uppehållande, i händelse skjutsanstalt icke kan efter entrepenad eller godvilligt åtagande komma till stånd, vill utskottet ansluta sig till förslaget, som i denna del står i full öfverensstämmelse med den i Riksdagens meromnämnda skrifvelse uttalade uppfattningen.

I detta sammanhang anser sig utskottet böra särskildt framhålla, att enligt förslaget staten, äfven där entrepenad vid skjutsanstalt ej kommer till stånd, skall efter samma grund som beträffande entreprenadbidragen med landstinget deltaga i kostnaden för anstaltens uppehållande på annat sätt. Ehuru utskottet väl inser, att en betydande del af skjutsbördan härigenom kommer att öfverflyttas å statsverket, håller utskottet dock före, att denna bestämmelse ej skall blifva hindrande för antagande af förslaget, då Riksdagen ju förutsatt, att statens biträde skulle för skjutsbesvärets afskaffande i en eller annan form erfordras.

De medel, som stå till buds för att lämpligen begränsa skjutskostnaden, äro enligt förslaget dels en indragning af mindre behöfliga skjutsanstalter, dels ock en allmän förhöjning af den skjutslega, som entreprenör skall äga att uppbära. Beträffande det förstnämnda af dessa

medel, hvilka synas utskottet välbetänkta och ägnade att främja det med dem afsedda ändamålet, vill utskottet uttala den åsikten, att en indragning af skjutsanstalter med ringa skjutsåtgång torde utan olägenhet kunna ske i ganska stor utsträckning, och i fråga om det andra medlet vill utskottet framhålla, att detta torde stå i full öfverensstämmelse med principen, att de resande och ej det allmänna böra vidkännas hela kostnaden för skjutsningen.

I samband med förhöjningen af skjutslegan torde väl ock af enahanda skäl böra vidtagas en höjning af åkdonslegan och väntningspenningarna.

Kammarkollegium har i fråga om indragning af obehöfliga skjutsanstalter uttalat, att indragning af en dylik anstalt med ringa skjutsfrekvens synts kollegium alltid böra ske, därest den icke kunde uppehållas utan särskildt entrepenadbidrag. I likhet med departementschefen anser emellertid utskottet för sin del, att en i så stor utsträckning företagen indragning af skjutsanstalter i många fall skulle vara till stor olägenhet för samfärdseln. Det torde nämligen icke kunna bestridas, att en skjutsanstalt med ringa skjutstillgång kan under vissa omständigheter vara af verkligt behof påkallad och af denna anledning böra bibehållas.

Emellertid lärer med införandet af den nya ordningen ett stort antal skjutsanstalter komma att indragas, då förutsättningen för en skjutsanstalts bibehållande enligt förslaget är, att densamma kan uppehållas utan oskälig kostnad.

I förberörda motion har anmärkning framställts mot uttrycket oskälig och härvid framhållits svårigheten att mäta kostnaden för anstaltens nytta och betydelse. I detta afseende vill utskottet hänvisa till hvad härom anförts i statsrådsprotokollet å sid. 77. »Att i penningar exakt mäta och beräkna en skjutsanstalts betydelse låter sig nu visserligen icke göra, men ett, praktiskt taget, riktigt afgörande lärer väl ändock få förutsättas såsom i hvarje fall möjligt». Utskottet vill ansluta sig till detta uttalande och såsom sin åsikt framhålla, att frågor af förevarande beskaffenhet i de flesta fall kunna på angifvet sätt vinna sin rätta lösning.

Då med den föreslagna anordningen, att landstingen skola, sedan den nuvarande skjutsskyldigheten afskaffats, jämte staten bestrida kostnaderna för skjutsväsendet, synes med rätta åt landstingen böra inrymmas en vidsträcktare befogenhet än för närvarande beträffande de ärenden, som angå skjutsväsendet, och har i sådant afseende uti för-

slaget stadgats bland annat, att landstingen skola äga besluta om och i hvad mån entrepenadbidrag skola beviljas eller ej. Den i 15 § af gällande skjutsstadga Kungl. Maj:ts befallningshafvande medgifna bestämmanderätten har sålunda ansetts kunna upphöra, och detta med allt skäl, då staten ju enligt förslaget skall deltaga i kostnaden för uppehållandet af en behöflig skjutsanstalt, oafsedt om entrepenad kan åstadkommas eller ej. Länsstyrelsernas omförmälda beslutanderätt var nämligen afsedd att utgöra en garanti mot att entrepenadbidragen till förfång för statsverket uppdrefvos till alltför stor höjd, men då vederbörande landsting enligt det nya förslaget lärer hafva lika stort intresse som staten att så mycket som möjligt nedbringa skjutskostnaden, torde detta innebära en tillräcklig säkerhet för staten mot att denna kostnad alltför mycket ökas.

Ehuru sålunda länsstyrelserna frånhändts bestämmanderätten i afseende å entrepenadbidragen eller eljest skjutskostnaden för det allmänna, har i förslaget åt länsstyrelserna öfverlämnats afgöranderätten i fråga om indragning af skjutsanstalter och extra förhöjningar i skjutslegan. Den af departementschefen uttalade farhågan, att, om landstinget finge ensam besluta i dessa frågor, tinget, för att bereda de skattskyldiga lättnad, kunde föranledas att indraga skjutsanstalter och vidtaga extra legoförhöjningar i större utsträckning än som låter förena sig med samfärdselns behof, utgör enligt utskottets förmenande fullgiltigt skäl för förslaget i denna del, som ock står väl tillsammans med den länsstyrelserna sedan gammalt tillkommande befogenheten att hafva inseendet öfver skjutsväsendet.

Mot hvad förslaget innehåller i fråga om upphäfvandet af skjutsskyldigheten för städerna äfvensom uppehållandet af gästgifveri- eller stationshållningen på frivillighetens väg och upphörandet af gästgifverihemmanens skyldigheter såsom sådana har utskottet, som ej funnit anledning till yttrande rörande nu icke behandlade delar af förslaget i allmänhet, ej något att erinra.

Beträffande de anmärkningar mot förslaget, som herr Widén uti sin motion framställt, synes den förnämsta af dessa grundas på farhågan för, att ett konsekvent genomförande af entreprenadsystemet i vissa fall skulle leda till oskäliga kostnader för staten och landstingen. Såsom redan framhållits, vill utskottet icke heller förneka, att en sådan anmärkning kan synas ha ett visst fog för sig. Men då förslaget — något som motionären jämväl medgifvit — hvilar på en riktig princip och öfverensstämmer med de grunder Riksdagen i sin skrifvelse förordat

samt en ändring af förslaget i den af motionären antydda riktningen skulle helt rubba denna princip, har utskottet icke kunnat biträda motionärens yrkande. Enligt utskottets mening kan man ock på goda grunder förutsätta, att i de allra flesta fall en entreprenör, som spekulerade på ett oskäligt bidrag, skulle finnas benägen att åtaga sig skjutshållningen för rimligt pris inför eventualiteten att skjutsstationen eljest indroges.

Öfriga af motionären framställda anmärkningar synas vara af formell natur och riktade mot vissa termer och uttryck i förslaget. Då utskottet emellertid icke funnit de sålunda anmärkta uttrycken kunna föranleda någon oklarhet i eller tvekan om de olika stadgandenas rätta innebörd, har utskottet icke heller i öfrigt kunnat biträda motionärens framställning.

Rörande själfva *detaljbestämmelserna* i förslaget har utskottet endast i nedan angifna afseenden funnit sig böra föreslå ändringar eller tillägg.

17 §.

Då i åtskilliga städer de planlagda områdena numera äro af stor utsträckning, synes det utskottet, som om den uti förevarande § stadgade skyldigheten för den skjutsande att låta resande, som med skjuts ankommer till stad, utan särskild ersättning med skjutsen färdas till annat ställe inom stadens planlagda område än därvarande skjutsanstalt i många fall blefve alltför betungande, hvarför utskottet vill föreslå, att nämnda stadgande ändras därhän, att den resande väl får rätt att använda skjutsen till annat ställe inom det planlagda området än skjutsanstalten, men endast mot ersättning, i den händelse afståndet till detta ställe är längre än till skjutsanstalten. Den i §:n i öfrigt vidtagna ändringen utgör endast ett förtydligande.

18 §.

»Tjänstemän» torde här böra utbytas mot »tjänsteman», hvarjämte sista stycket af §:n lämpligen synes kunna ur förslaget utgå.

21 §.

Den här bestämda ersättningen för besvär och tidspillan i händelse af återkallad skjutsbeställning samt den för tillhandahållande af skjuts till särskildt hämtningsställe föreskrifna minsta ersättningen synes skäligen böra höjas till en krona för hvarje häst.

23 §.

Den här föreskrifna åldersskillnaden synes utskottet lämpligare kunna sättas till femton än tolf år. Till förhindrande af att häst, som af resande användes till ridt, alltför tungt belastas, torde vikten af gods, som af ridande får medföras, böra nedsättas till tio kilogram.

25 §.

Den resande uti ifrågavarande § medgifna rätten att själf eller genom åtföljande person köra eget åkdon lärer enligt utskottets förmenande numera icke behöfva bibehållas, men synes det fortfarande kunna tillåtas resande att använda eget åkdon, under förutsättning att åkdonet är lämpligt. Föreskrifterna om antalet skjutsare kunna enligt utskottets åsikt såsom onödiga ur förslaget utgå, hvarjämte andra stycket bör flyttas till 24 §.

28 §.

Då den resande vid längre vägsträckor icke torde böra påfordra så snabb fortkomst som efter en och en fjärdedels timme på milen, synes bestämmelsen i detta afseende böra ändras till en och en half timme på milen, därest vägsträckan öfverstiger 25 kilometer. I sådan händelse och ej endast då afståndet mellan två skjutsanstalter är ovanligt långt, bör ock entreprenören hafva rätt att låta hästen hvila lämplig tid, hvars längd utskottet ansett Kungl. Maj:ts befallningshafvande bäst kunna bestämma.

34 §.

Sista meningen i första stycket torde utan olägenhet kunna uteslutas ur förslaget.

36 §.

Utskottet har ansett det kunna åt Kungl. Maj:ts befallningshafvande öfverlämnas att pröfva, huru ofta länsman skall för det i §:n omförmälda ändamål besöka skjutsanstalt.

44 §.

Orden »för alltid» i sista meningen böra såsom onödiga utgå.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, med afslag å den af herr Widén i ämnet väckta motionen, måtte i anledning af Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition antaga följande förslag till

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

Stadga

om skjutsväsendet.

I Kap.

Om skjutsanstalt.

1 §.

Skjutsanstalt för resandes befordran skall å tjänlig plats finnas för hvarje ort, där behofvet sådant kräfver och anstalten enligt denna stadga kan uppehållas.

2 §.

Om inrättande, flyttning eller indragning af skjutsanstalt eller om förändring af sådan anstalts egenskap enligt 3 § förordnar Konungens befallningshafvande. Innan sådant förordnande meddelas, skola trafikanter och andra, som saken kan röra, i ärendet höras vid sammanträde, som efter tillkännagifvande i länskungörelserna och i ortstidning hålles antingen inför Konungens befallningshafvande eller, efter dess bestämmande, inför magistrat eller kronofogde.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

3 §.

Skjutsanstalt skall, efter ty Konungens befallningshafvande bestämmer, vara antingen *gästgifveri* eller *skjutsstation.*

Vid skjutsstation tillhandahålles resande, förutom skjutsning, gäst- och stallrum samt vagnbod, hvilka lägenheter skola hållas i fullgodt stånd, äfvensom hästfoder.

Vid gästgifveri skola dessutom för de resande vara att tillgå nödig förplägning och uppassning samt, till det antal Konungens befallningshafvande bestämmer, ett eller flera rum för härbärge. Dessa rum skola vara städade, försedda med snygga möbler och i mån af behof uppvärmda sängkläder, så ock med nödigt lyse, samt, när årstid eller väderlek så fordrar, vara uppeldade.

4 §.

För begagnande af husrum, förplägning eller annan förmån, som jämlikt 3 § skall vid skjutsanstalt vara för resande att tillgå, skall resande erlägga skälig betalning. Dock äge resande, som ankommer till skjutsanstalt, under afvaktan på anskaffandet af därstädes beställd skjuts uppehålla sig i gästrummet utan betalning.

Visar sig behof af taxa å de förnödenheter, för hvilka enligt hvad nu är sagdt betalning skall erläggas, ankomme på Konungens befallningshafvande att fastställa sådan taxa. Är för skjutsanstalt dylik taxa utfärdad, skall densamma vara i gästrummet anslagen.

5 §.

För resandes befordran skola vid skjutsanstalt hållas fullt dugliga hästar med seltyg samt snygga åkdon och, där så nödigt finnes, ridsadlar, eller, där båtskjuts äger rum, farkoster, till det antal för hvarje dygn räknadt, som Konungens befallningshafvande bestämmer. Härvid bör iakttagas, att skjutsåtgången lägges till grund för bestämmandet af hästarnas eller farkosternas antal, samt att, där betydligt olika antal under olika tider af året utgår, bestämmelserna därefter lämpas.

Skjutsdygnet räknas från klockan sex eftermiddagen det ena dygnet till samma tid det andra.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

Om tiden för hästars eller farkosters inställande skall Konungens befallningshafvande jämväl meddela föreskrift. Ej må därvid stadgas, att häst eller farkost skall inställas genast vid anfordran, eller att inom kortare tid än en timme efter anfordran skall tillhandahållas större antal hästar eller farkoster än det, som under nästföregående år dagligen i medeltal vid skjutsanstalten utgått.

År skjuts beställd före den resandes ankomst, skola de hästar eller farkoster, hvilka för skjutsen utlämnas, afräknas å antalet af de hästar eller farkoster, hvilka inom den längsta tiden skola tillhandahållas.

Om olika slag af åkdon, som skola vid skjutsanstalt vara att tillgå, och deras beskaffenhet skall gälla hvad Konungen vid fastställande af afgift för begagnande af sådana åkdon bestämmer.

Jämte farkost skall tillhandahållas nödigt rodd- eller segelmanskap; och skall Konungens befallningshafvande meddela föreskrift såväl härom som angående farkostens beskaffenhet och det högsta antal personer eller största last, som vid hvarje tillfälle må med farkosten befordras.

Om skjuts med automobil eller motorbåt stadgas i 63 §.

6 §.

Vid skjutsanstalt skola såväl gästgifveri- eller stationshållningen, hvarmed förstås tillhandahållandet af de i 3 § härofvan omförmälda förnödenheter och förmåner, som skjutsningen gemensamt upplåtas på entreprenad efter ty i V kap. därom bestämmes.

Om uppehållande af skjutsanstalt annorledes än genom sådan entreprenad skils i VII kap.

7 §.

Gästgifveri skall förestås af gästgifvare, skjutsstation af stationsföreståndare.

Där entreprenad, som i V kap. afses, vid skjutsanstalt äger rum, skall entreprenören vara gästgifvare eller stationsföreståndare; honom dock obetaget att till sådan befattning i sitt ställe på egen bekostnad sätta annan person, som af Konungens befallningshafvande godkännes.

Uppehålles skjutsanstalt annorledes än genom entreprenad hvarom nyss är nämndt, skall särskild person till gästgifvare eller stationsföreståndare af Konungens befallningshafvande antagas.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

8 §.

Till entreprenör eller eljest till gästgifvare eller stationsföreståndare må ej antagas annan än den, som äger medborgerligt förtroende, gjort sig känd för ordentlighet och redbarhet samt jämväl i öfrigt finnes för befattningen lämplig. Entreprenör skall ock, för att kunna såsom sådan godkännas, ställa antaglig borgen för fullgörande af de förbindelser han genom entreprenaden åtager sig. Denna borgen skall vara ingången af minst två personer, en för båda och båda för en såsom för egen skuld, och försedd med vederbörligt intyg om deras vederhäftighet samt innefatta ansvarighet för gäldande af alla de kostnader, som, i händelse entreprenören jämlikt 37 § varder skild från entreprenaden eller under entreprenadtiden aflider, kunna föranledas af entreprenadens uppehållande genom annan.

9 §.

Vid skjutsanstalt skall genom gästgifvarens eller stationsföreståndarens försorg och på hans bekostnad finnas uppsatt en tafla, tydligen angifvande namnet å skjutsanstalten samt dess egenskap af gästgifveri eller skjutsstation, så ock namnen å och afstånden till de skjutsanstalter, till hvilka skjuts från ifrågavarande anstalt utgöres.

10 §.

Entreprenör vare pliktig att underkasta sig den förändring i skjutsskyldigheten, som genom flyttning eller indragning af närbelägen skjutsanstalt eller tillkomsten af ny sådan göres nödvändig.

11 §.

Jämte iakttagande af hvad denna stadga i öfrigt för gästgifvare eller stationsföreståndare utsätter, skall honom åligga:

att med höflighet bemöta samt själf eller genom sina tjänare med beredvillighet tillhandagå resande;

att städse hålla anstaltens gästrum och öfriga lägenheter i behörigt skick;

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

att vårda det, som i hans förvar af resande lämnas;

att tillse, att häst jämte seltyg äfvensom åkdon eller farkost, som för skjuts tillhandahålles, är i fullt behörigt skick samt i motsatt fall anskaffa duglig skjuts;

att vidmakthålla ordning bland skjutsare under det de uppehålla sig vid skjutsanstalten; samt

att vaka öfver, att resande hvarken genom förvållande af någon, som med skjutsningen har befattning, uppehålles eller affordras betalning utöfver hvad i skjutslega eller andra afgifter enligt denna stadga bör erläggas eller på annat sätt tillskyndas olägenhet eller förfång af skjutsare eller andra vid skjutsanstalten sig uppehållande personer.

Aflägsnar sig gästgifvare eller stationsföreståndare från skjutsanstalten, skall han dessförinnan draga försorg, att hans åligganden vid anstalten under hans frånvaro fullgöras af annan lämplig person.

II Kap.

Om skjuts- och åkdonslega.

12 §.

Maximibeloppet af lega, som i allmänhet må uppbäras för skjuts efter häst, fastställes för hvarje stad, som ej hör till landsting, samt i öfrigt för hvarje län eller, där län är fördeladt i särskilda landstingsområden, hvarje sådant område af Konungen på förslag af vederbörande stadsfullmäktige eller landsting samt Konungens befallningshafvande. Beloppet kan sättas olika för olika delar af samma län.

13 §.

Maximilegan för båtskjuts vid anstalt, där sådan utgöres, bestämmes genom taxa, som för den anstalt fastställes af Konungen på dess befallningshafvandes förslag.

14 §.

Finnes i anseende till särskilda svårigheter för skjutsningens utgörande vid viss skjutsanstalt den enligt 12 § bestämda maximilega

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

mera afsevärdt understiga skjutsens verkliga värde; eller skulle för vidmakthållande af viss skjutsanstalt erfordras utöfver rättigheten till uppbärande af maximilega enligt 12 eller 13 §§ större bidrag af allmänna medel än att anstaltens nytta och behöflighet kan anses däremot svara; då må, i den ordning som i V och VII kap. sägs, skjutslegan för sådan anstalt kunna antingen för viss tid eller tills vidare förhöjas utöfver maximilegan efter ty skäligt pröfvas.

15 §.

Åkdonslega, hvarunder här förstås jämväl afgift för sadel och betsel till ridhäst, som af resande begagnas, så ock för sele när den resande medför eget åkdon, bestämmes af Konungen.

III Kap.

Om begagnande af skjuts.

16 §.

Vid skjutsanstalt äge en hvar resande påkalla och erhålla skjuts i enlighet med denna stadgas bestämmelser. Drucken eller vildsint person, som begär skjuts, må dock afvisas.

17 §.

Skjuts utgöres i allmänhet från och till skjutsanstalt. Dock skall skjuts lämnas äfven från eller till annat ställe dit farbar väg finnes, under förutsättning, att den skjutsande icke därigenom kommer att färdas längre väg än som motsvarar afståndet från skjutsanstalten, där skjutsen erhållits, till det längst därifrån belägna ombytesställe, dit skjuts från anstalten utgöres.

17 §.

Skjuts utgöres i allmänhet från och till skjutsanstalt. Dock skall skjuts lämnas äfven från eller till annat ställe dit farbar väg finnes, under förutsättning, att den skjutssande icke därigenom kommer att färdas längre väg än som motsvarar afståndet från skjutsanstalten, där skjutsen erhållits, till det längst därifrån belägna ombytesställe, dit skjuts från anstalten utgöres.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*)

Där skjuts sålunda begagnas från annat ställe än skjutsanstalt, och den resandes färd ej går tillbaka till den anstalt, där skjutsen erhållits, skall den resande erlägga utöfver skjutslega efter den af honom därvid tillryggalagda väglängd jämväl särskild skjutslega för hämtningen. Denna lega beräknas efter vägens längd från anstalten till hämtningsstället.

Resande, som med skjuts ankommer till stad, vare jämväl berättigad att *utan särskild ersättning med skjutsen färdas till annat ställe inom stadens planlagda område än därvarande skjutsanstalt.* Kan ej härbärge å det uppgifna stället erhållas, må den resande icke förvägras att, för sökande af härbärge *annorstädes*, ytterligare begagna skjutsen mot särskild ersättning, beräknad efter sjuttiofem öre hästen för hvarje full halftimme, som skjutsen för detta ändamål tages i anspråk.

(*Utskottets förslag:*)

Där skjuts sålunda begagnas från annat ställe än skjutsanstalt, och den resandes färd ej går tillbaka till den anstalt, där skjutsen erhållits, skall den resande erlägga utöfver skjutslega efter den af honom därvid tillryggalagda väglängd jämväl särskild skjutslega för hämtningen. Denna lega beräknas efter vägens längd från anstalten till hämtningsstället.

Resande, som med skjuts ankommer till stad, vare jämväl berättigad att *med skjutsen färdas till annat ställe inom stadens planlagda område än därvarande skjutsanstalt, dock med skyldighet att, därest afståndet till denna plats är längre än till skjutsanstalten, erlägga särskild skjutslega för den öfverskjutande väglängden.* Kan ej härbärge å det uppgifna stället erhållas, må den resande icke förvägras att, för sökande af härbärge *annorstädes inom samma område,* ytterligare begagna skjutsen mot särskild ersättning, beräknad efter sjuttiofem öre hästen för hvarje full halftimme, som skjutsen för detta ändamål tages i anspråk.

18 §.

Skjuts må före den resandes ankomst beställas antingen skriftligen eller, där så ske kan, genom telegram eller ock genom telefon från telefonstation.

Skriftlig beställning skall vara undertecknad af den resande själf

18 §.

Skjuts må före den resandes ankomst beställas antingen skriftligen eller, där så ske kan, genom telegram eller ock genom telefon från telefonstation.

Skriftlig beställning skall vara undertecknad af den resande själf

(*Kungl. Maj:ts förslag.*)

eller annan person å hans vägnar. Beställning genom telegram eller telefon skall vara vitsordad af *tjänstemän* vid den telegraf- eller telefonstation, från hvilken beställningen göres.

Vid beställning skall uppgifvas, förutom den resandes namn, titel eller yrke samt hemvist, jämväl det antal hästar eller farkoster, som påfordras, tid och ort för skjutsens tillhandahållande samt namnet å det ställe, till hvilket skjutsen skall utgöras.

Har ej vid beställning iakttagits hvad sålunda är stadgadt, må densamma lämnas utan afseende.

(*Utskottets förslag:*)

eller annan person å hans vägnar. Beställning genom telegram eller telefon skall vara vitsordad af *tjänsteman* vid den telegraf- eller telefonstation, från hvilken beställningen göres.

Vid beställning skall uppgifvas, förutom den resandes namn, titel eller yrke samt hemvist, jämväl det antal hästar eller farkoster, som påfordras, tid och ort för skjutsens tillhandahållande samt namnet å det ställe, till hvilket skjutsen skall utgöras.

Har ej vid beställning iakttagits hvad sålunda är stadgadt, må densamma lämnas utan afseende.

19 §.

Entreprenör skall vara skyldig att under högst två timmar från den för skjutsens tillhandahållande bestämda tid låta skjuts afvakta att resan anträdes eller skjutsbeställningen återkallas. För hvarje full fjärdedels timme, som af den sålunda stadgade väntningstiden förflyter efter det skjutsen å utsatt tid varit att tillgå, skall entreprenören vara berättigad att i väntningspenningar af den resande erhålla tjugufem öre för hvarje häst.

20 §.

Entreprenör är ansvarig för, att skjuts lämnas inom behörig tid och i fullt dugligt skick.

Varder resande till följd däraf att honom lämnats oduglig häst förhindrad att med erhållen skjuts fortsätta resan, skall skjutsaren vara honom behjälplig att genom beting anskaffa annan skjuts.

21 §.

Återkallar resande skjutsbeställning senare än en timme innan skjutsen skall lämnas, skall entreprenören vara berättigad att af den

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

resande för besvär och tidsspillan erhålla ersättning med sjuttiofem öre för hvarje häst.

Tillhandahålles betingad skjuts vid särskildt hämtningsställe utan att sedermera af den resande begagnas, äge entreprenören att för färden dit åtnjuta lega i förhållande till väglängden däremellan och skjutsanstalten, från hvilken skjutsen utgått, dock minst sjuttiofem öre för hvarje häst.

Utöfver ersättning eller lega, hvarom nu är sagdt, skola jämväl erläggas väntningspenningar, där sådana enligt 19 § böra utgå.

22 §.

Då gästgifvare, stationsföreståndare eller entreprenör därom tillsäger, skall resande innan färden anträdes erlägga, jämte väntningspenningar, där sådan bör utgå, belöpande skjutslega för resan till det ställe, dit skjutsen skall utgöras.

Har resande vid skjutsanstalt, hvarifrån färden anträdes, åtnjutit förmån, för hvilken enligt 4 § betalning skall gäldas, skall sådan betalning erläggas innan afresa får ske.

23 §.

Åkdon må ej, med mindre entreprenören det medgifver, belastas med större tyngd af resande och resgods än etthundrasextio eller, där skjutsaren ej å åkdonet färdas, tvåhundrafyrtio kilogram för hvarje häst. Person som fyllt *tolf* år anses härvid motsvara åttio samt *barn under tolf* år fyrtio kilograms vikt. Utgör resgods, som å åkdonet medföres, ej mer än tio kilogram för hvarje häst, varde det gods ej beräknadt.

På häst, som af resande användes till ridt, må ej läggas gods till större tyngd än *femton* kilogram.

23 §.

Åkdon må ej, med mindre entreprenören det medgifver, belastas med större tyngd af resande och resgods än etthundrasextio eller, där skjutsaren ej å åkdonet färdas, tvåhundrafyrtio kilogram för hvarje häst. Person som fyllt *femton* år anses härvid motsvara åttio samt *den, som ej fyllt femton* år, fyrtio kilograms vikt. Utgör resgods, som å åkdonet medföres, ej mer än tio kilogram för hvarje häst, varde det gods ej beräknadt.

På häst, som af resande användes till ridt, må ej läggas gods till större tyngd än *tio* kilogram.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*)

24 §.

För schäs, kärra, trilla eller därmed jämförligt åkdon med eller utan sufflett vare resande ej skyldig att använda flera än en häst. För större åkdon skola begagnas två hästar.

25 §.

Resande, som färdas med eget åkdon, vare berättigad att, med iakttagande af stadgad körningstid, själf eller genom honom åtföljande person köra åkdonet. När två eller tre hästar begagnas för två åkdon, vare den resande icke skyldig att medhafva flera än en skjutsare. Är antalet hästar eller åkdon större, må så många skjutsare medfölja, som erfordras för hästarnes återhämtning.

Till skjutsare må ej användas person under aderton år, om ej den resande det medgifver; ej heller någon, som eljest uppenbarligen är för ändamålet olämplig eller oduglig.

(*Utskottets förslag:*)

24 §.

För schäs, kärra, trilla eller därmed jämförligt åkdon med eller utan sufflett vare resande ej skyldig att använda flera än en häst. För större åkdon skola begagnas två hästar.

Till skjutsare må ej användas person under aderton år, om ej den resande det medgifver; ej heller någon, som eljest uppenbarligen är för ändamålet olämplig eller oduglig.

25 §.

Resande vare berättigad att använda eget lämpligt åkdon.

26 §.

Begagnar resande ridhäst, skall han såsom godtgörelse för hästens återhämtande erlägga hälften af den för skjutsen belöpande lega.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*)

27 §.

Skjuts intill en half mil betalas såsom för en half mil. Vid skjuts utöfver en half mil beräknas betalningen efter den tillryggalagda väglängden, dock att som full tiondedels mil räknas öfverskjutande del af sådan.

28 §.

Resande äge icke att fordra skyndsammare fortkomst *än efter en och en fjärdedels timme på milen. Är afståndet mellan två skjutsanstalter ovanligt långt,* eller är vägen af svårare beskaffenhet eller af backar i hög grad besvärad, ankomme på Konungens befallningshafvande att för sådant skjutshåll bestämma ställe, hvarest entreprenören må vara berättigad att låta hästen hvila *högst en half timme.*

Under färden må af resande göras uppehåll högst tre timmar. För den tid skjutsen sålunda uppehålles öfver en fjärdedels timme skall den resande erlägga väntningspenningar efter den i 19 § stadgade beräkningsgrund.

(*Utskottets förslag:*)

28 §.

Resande äge icke att fordra skyndsammare fortkomst *än efter en och en fjärdedels timme på milen och, där afståndet mellan två skjutsanstalter öfverstiger 25 kilometer, efter en och en half timme på milen. Är afståndet mellan skjutsanstalterna större än nu sagts,* eller är vägen af svårare beskaffenhet eller af backar i hög grad besvärad, ankomme på Konungens befallningshafvande att för sådant skjutshåll bestämma ställe, hvarest entreprenören må vara berättigad att låta hästen hvila *och jämväl fastställa lämplig tid härför, dock ej öfver en timme.*

Under färden må af resande göras uppehåll högst tre timmar. För den tid skjutsen sålunda uppehålles öfver en fjärdedels timme skall den resande erlägga väntningspenningar efter den i 19 § stadgade beräkningsgrund.

29 §.

Sker genom resandes eller honom åtföljande persons förvållande skada å häst, åkdon, seltyg eller sadel, må ej, innan öfverenskommelse

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

om ersättning därför blifvit träffad och betalning af ersättningsbeloppet erlagts eller säkerhet därför ställts, skjuts till resans fortsättande lämnas den resande, med mindre den, som skadan lidit, det medgifver.

30 §.

Hvad i detta kapitel stadgas om entreprenör skall, där skjutsanstalt uppehålles annorledes än genom entreprenad, gälla om annan person, af hvilken skjuts vid den anstalt utgöres.

IV KAP.

Om tillsyn öfver skjutsanstalt.

31 §.

För kontroll öfver gästgifveri- eller stationshållningens och skjutsningens ordentliga besörjande skall vid skjutsanstalt finnas dagbok, som före hvarje månads början tillställes gästgifvaren eller stationsföreståndaren, i stad genom magistratens och på landet genom länsmannens försorg.

Gästgifvare eller stationsföreståndare skall vårda dagboken och opåmint *tillhanda* resande densamma för behöriga anteckningar efter ty nedan sägs.

31 §.

För kontroll öfver gästgifveri- eller stationshållningens och skjutsningens ordentliga besörjande skall vid skjutsanstalt finnas dagbok, som före hvarje månads början tillställes gästgifvaren eller stationsföreståndaren, i stad genom magistratens och på landet genom länsmannens försorg.

Gästgifvare eller stationsföreståndare skall vårda dagboken och opåmint *tillhandahålla* resande densamma för behöriga anteckningar efter ty nedan sägs.

32 §.

Dagboken, som bör bestå af erforderligt antal blad, uppdelade i särskilda kolumner för de anteckningar, hvilka böra däri införas, skall å första sidan innehålla uppgift å

de särskilda skjutsanstalter, till hvilka skjuts från anstalten utgöres;

väglängden till berörda ställen;

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

den lega, som bör erläggas för resa till hvartdera af dessa ställen;

det antal hästar eller farkoster, som vid skjutsanstalten skall för de resande tillhandahållas, samt

de tider, inom hvilka skjuts efter tillsägelse skall inställas.

Riktigheten af dessa uppgifter skall genom vederbörande polismyndighets underskrift bestyrkas.

33 §.

Resande åligger att, innan han lämnar skjutsanstalt, hvarest skjuts tages, i dagboken anteckna sitt namn, titel eller yrke, dagen då resan äger rum, den ort, hvarifrån resan företages, och den, till hvilken resan ställes, äfvensom det antal hästar, som begagnas.

Lämnas skjuts vid särskildt hämtningsställe, eller underlåter resande att verkställa nämnda anteckningar, skola dessa göras af gästgifvaren eller stationsföreståndaren. Betingas skjuts genom beställning, som i 18 § afses, skall gästgifvaren eller stationsföreståndaren genast i dagboken anteckna tiden, då beställningen ingått.

34 §.

Vill resande anföra klagomål i ett eller annat hänseende öfver förhållande vid skjutsanstalt eller eljest vid skjutsningen, göre det antingen i särskild skrift, i stad till magistraten och å landet till vederbörande länsman, eller ock genom anteckning i därtill afsedd kolumn i dagboken. Resande skall därvid jämväl uppgifva de skäl och bevis, som för styrkande af klagomålets befogenhet må förefinnas, äfvensom sitt namn, titel eller yrke och postadress. *Sker annorlunda, må klagomålet lämnas utan afseende.*

Resande, som anför obefogadt klagomål, skall vara pliktig att ersätta alla de besvär och kostnader,

34 §.

Vill resande anföra klagomål i ett eller annat hänseende öfver förhållande vid skjutsanstalt eller eljest vid skjutsningen, göre det antingen i särskild skrift, i stad till magistraten och å landet till vederbörande länsman, eller ock genom anteckning i därtill afsedd kolumn i dagboken. Resande skall därvid jämväl uppgifva de skäl och bevis, som för styrkande af klagomålets befogenhet må förefinnas, äfvensom sitt namn, titel eller yrke och postadress.

Resande, som anför obefogadt klagomål, skall vara pliktig att ersätta alla de besvär och kostnader,

(*Kungl. Maj:ts förslag:*)

som däraf föranledas för den, mot hvilken klagomålet riktats.

(*Utskottets förslag:*)

som däraf föranledas för den, mot hvilken klagomålet riktats.

35 §.

För hvarje månad skall, inom åtta dagar efter utgången däraf, dagboken, försedd med gästgifvarens eller stationsföreståndarens underskrift, af honom aflämnas eller insändas, i stad till magistraten och å landet till länsmannen.

Förekommer i dagboken klagomål, eller är sådant i särskild skrift anfördt, skall magistraten eller länsmannen ofördröjligen verkställa noggrann undersökning rörande det öfverklagade förhållandet samt därefter till Konungens befallningshafvande insända dagboken eller klagoskriften jämte undersökningsprotokollet och vederbörandes förklaring.

Dagbok, i hvilken klagomål icke finnes antecknadt, skall ofördröjligen öfverlämnas till Konungens befallningshafvande.

36 §.

För hvarje skjutsanstalt skall i stad magistraten samt å landet kronobetjäningen öfva särskild tillsyn å, att ordning och skick äro vid anstalten rådande, samt att gästgifvare eller stationsföreståndare äfvensom entreprenör, där sådan finnes, behörigen fullgöra sina skyldigheter.

Å landet skall för nämnda ändamål länsmannen minst en gång i kvartalet eller, *om Konungens befallningshafvande så förordnar minst en gång i månaden* besöka hvarje skjutsanstalt inom sitt tjänstgöringsområde och därvid med sorgfällighet undersöka anstaltens skötsel. Härom skall anteckning göras i dagboken.

Förekommer vid tillsyn, hvarom nu är sagdt, anmärkning, som

36 §.

För hvarje skjutsanstalt skall i stad magistraten samt å landet kronobetjäningen öfva särskild tillsyn å, att ordning och skick äro vid anstalten rådande, samt att gästgifvare eller stationsföreståndare äfvensom entreprenör, där sådan finnes, behörigen fullgöra sina skyldigheter.

Å landet skall för nämnda ändamål länsmannen minst en gång i kvartalet eller *oftare, om Konungens befallningshafvande så förordnar,* besöka hvarje skjutsanstalt inom sitt tjänstgöringsområde och därvid med sorgfällighet undersöka anstaltens skötsel. Härom skall anteckning göras i dagboken.

Förekommer vid tillsyn, hvarom nu är sagdt, anmärkning, som

(*Kungl. Maj:ts förslag:*)	(*Utskottets förslag:*)
finnes påkalla anmälan hos Konungens befallningshafvande, skall sådan anmälan ofördröjligen aflåtas.	finnes påkalla anmälan hos Konungens befallningshafvande, skall sådan anmälan ofördröjligen aflåtas.

37 §.

Visar gästgifvare eller stationsföreståndare gång efter annan försumlighet med fullgörande af sina skyldigheter, eller förekomma å skjutsanstalt vid särskilda tillfällen oordningar af den art, att gästgifvaren eller stationsföreståndaren icke kan anses fortfarande äga de för befattningens utöfvande erforderliga egenskaper, vare han, utom det bötesansvar, hvartill han i hvarje fall må hafva gjort sig skyldig, underkastad påföljden att från befattningen skiljas, och skall densamma i sådant fall öfverlämnas till annan person. Beslut härom meddelas af Konungens befallningshafvande, på anmälan af magistrat eller kronobetjäning. Entreprenör, som sålunda skiljes från befattning såsom gästgifvare eller stationsföreståndare, skall vara pliktig att gälda kostnaden för befattningens uppehållande genom annan.

Underlåter eljest entreprenör att behörigen fullgöra sina skyldigheter, eller förekomma andra sådana omständigheter att entreprenaden icke vidare kan honom anförtros, skall han från densamma skiljas. Konungens befallningshafvande skall därom på anmälan af magistrat eller kronobetjäning meddela beslut. Varder entreprenör sålunda skild från entreprenaden eller aflider han under entreprenadtiden, och finnes ej annan lämplig person villig att för den återstående tiden öfvertaga entreprenaden på stadgade villkor, skall det åligga i stad magistraten och på landet länsmannen att skyndsamt ombesörja entreprenadens uppehållande på entreprenörens eller hans dödsbos och löftesmäns bekostnad. Kan det ej ske, varde förhållandet anmäldt hos Konungens befallningshafvande, och äge den myndighet förordna, att anstalten skall för den återstående entreprenadtiden indragas.

V Kap.

Om åstadkommande af entreprenad.

38 §.

Entreprenadtiden skall i allmänhet omfatta en period af fem kalenderår. Konungens befallningshafvande äge dock, om så anses lämp-

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

ligare, inskränka perioden till tre år. I hvarje fall skall emellertid perioden utlöpa vid samma tidpunkt för alla skjutsanstalter inom ett och samma län.

Huru i visst fall entreprenadperiod må afse kortare tid än nu är sagdt stadgas i 49 §.

39 §.

För upplåtande på entreprenad af skjutsningen och i förening därmed af gästgifveri- eller stationshållningen vid skjutsanstalt skola anställas auktioner, en eller flera, efter ty i detta kapitel därom närmare bestämmes.

Auktion utlyses af Konungens befallningshafvande genom tillkännagifvande i länskungörelserna och i åtminstone en af ortens tidningar, ordinarie auktion minst en månad och ny auktion minst fjorton dagar före auktionsdagen. Därvid skall för den anstalt, auktionen afser, jämväl meddelas uppgift å de bestämda entreprenadvillkoren, så ock å antalet hästar som under sistförflutna tre år, där anstalten så länge ägt bestånd, i medeltal vid densamma utgått.

Där så lämpligt finnes, må auktioner för flera skjutsanstalter å landet hållas vid samma tillfälle.

Auktion förrättas för skjutsanstalt i stad af magistraten samt för sådan anstalt å landet af kronofogden eller, där Konungens befallningshafvande så förordnar, länsmannen i orten.

Vid auktion skall föras protokoll, upptagande gjorda utrop och samtliga anbudsgifvares därvid afgifna lägsta anbud.

Efter auktionens slut skall protokollet jämte anbudsgifvares därvid aflämnade bevis, intyg och borgen skyndsamt insändas till Konungens befallningshafvande.

40 §.

I början af året näst före det, med hvilket den löpande entreprenadperioden inom länet går till ända, skall Konungens befallningshafvande efter vederbörande magistraters och länsmäns hörande taga under omprövning, huruvida för någon eller några skjutsanstalter inom länet någon förändring af de stadgade entreprenadvillkoren må vara behöflig, samt, i den mån anledning därtill förekommer, meddela beslut om sådan ändring.

Härefter skall Konungens befallningshafvande ombesörja, att ordinarie entreprenadauktion före näst infallande maj månads utgång hålles för tillvägabringande af nytt beting för en hvar skjutsanstalt inom länet.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

41 §.

Vid ordinarie auktion skall skjutsningen och i sammanhang därmed gästgifveri- eller stationshållningen utropas emot rättighet att af de resande i skjutslega uppbära den för orten fastställda maximilega utan villkor af bidrag. Varder därvid icke något anbud afgifvet, skall utrop anställas med villkor af bidrag jämte rättighet att uppbära nämnda maximilega.

42 §.

Nu har vid ordinarie auktion afgifvits anbud, mot hvilket med afseende å anbudsgifvares person eller borgen eller beskaffenheten af den för gästgifveri- eller stationshållningen erbjudna lägenhet anmärkning ej förekommer; är sådant anbud afgifvet utan anspråk på entreprenadbidrag, skall det af Konungens befallningshafvande antagas. Äro två eller flera sådana anbud, skall det antagas, som innefattar erbjudande att besörja skjutsningen för lägsta legan. Äro två eller flera anbud därutinnan lika, hafve det företräde, som finnes erbjuda största säkerhet för entreprenadens behöriga fullgörande.

Är åter vid det eller de lägsta godkända anbuden fäst förbehåll om entreprenadbidrag, skall auktionsprotokollet för det ändamål, som afses i 44 §, af Konungens befallningshafvande öfverlämnas, för skjutsanstalt i stad, som ej deltager i landsting, till stadsfullmäktige och för annan skjutsanstalt till årets lagtima landsting för det län eller landstingsområde, där skjutsanstalten är belägen.

43 §.

Är vid ordinarie auktion icke afgifvet något anbud, som Konungens befallningshafvande finner kunna godkännas, skall Konungens befallningshafvande skyndsamt låta förrätta ny auktion.

I afseende å denna auktion och därvid gjorda anbud, mot hvilka anmärkning ej förekommer, skola stadgandena i 41 och 42 §§ äga motsvarande tillämpning.

Göres vid auktion, hvarom nu är sagdt, ej anbud, som finnes kunna godkännas, gifve Konungens befallningshafvande stadsfullmäktige eller landstinget därom underrättelse för den åtgärd, som jämlikt 44 § däraf må föranledas.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*)

44 §.

Stadsfullmäktige eller landstinget beslute, huruvida och till hvilket belopp entreprenadbidrag för skjutsanstalt må böra anvisas.

I sammanhang härmed må stadsfullmäktige eller landstinget, där anledning därtill förekommer, taga under öfvervägande och för sin del besluta, ej mindre huruvida någon förhöjning af skjutslegan utöfver maximilegan må kunna enligt 14 § medgifvas, än äfven huruvida, för den händelse entreprenad vid anstalten ej kan åstadkommas med tillämpning af sålunda bestämda villkor i afseende å bidrag och skjutslega, anstalten må indragas för den period, hvarom fråga är. Finnes anstalten böra, utan vidare åtgärd för entreprenad, *för alltid* indragas, må ock därom beslutas.

(*Utskottets förslag:*)

44 §.

Stadsfullmäktige eller landstinget beslute, huruvida och till hvilket belopp entreprenadbidrag för skjutsanstalt må böra anvisas.

I sammanhang härmed må stadsfullmäktige eller landstinget, där anledning därtill förekommer, taga under öfvervägande och för sin del besluta, ej mindre huruvida någon förhöjning af skjutslegan utöfver maximilegan må kunna enligt 14 § medgifvas, än äfven huruvida, för den händelse entreprenad vid anstalten ej kan åstadkommas med tillämpning af sålunda bestämda villkor i afseende å bidrag och skjutslega, anstalten må indragas för den period, hvarom fråga är. Finnes anstalten böra, utan vidare åtgärd för entreprenad, indragas, må ock därom beslutas.

45 §.

Stadsfullmäktiges eller landstingets beslut skall ofördröjligen hos Konungens befallningshafvande anmälas.

Afser beslutet indragning af skjutsanstalt eller förhöjning af skjutslegan för sådan anstalt, skall beslutet därutinnan underställas Konungens befallningshafvandes pröfning. Sådan underställning skall ock äga rum beträffande landstings beslut, hvarigenom entreprenadbidrag beviljats.

Beslut, som sålunda underställes, skall af Konungens befallningshafvande oförändradt antingen godkännas eller ogillas. Ej må godkännande af landstings beslut om entreprenadbidrag vägras på den grund, att beviljadt dylikt bidrag anses vara för högt.

Hvad sålunda efter underställning från landsting beslutas skall delgifvas landstinget, så framt tinget ännu är samladt. Eljest skall underrättelse om beslutet införas i länskungörelserna.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

46 §.

Är betingadt bidrag medgifvet, skall motsvarande anbud antagas. Har bidrag antingen alldeles icke eller ock endast till nedsatt belopp beviljats, med eller utan förhöjning af skjutslegan, och åtnöjes godkänd anbudsgifvare med sålunda bestämda villkor, skall ock entreprenaden till honom öfverlämnas. Hafva två eller flera afgifvit godkända anbud, skall med iakttagande af nämnda villkor entreprenaden hembjudas dessa anbudsgifvare i ordning efter deras anbud, så att den, som gjort lägre anbud, skall hafva företräde framför den, som högre bjudit.

Äro på grund af hvad sålunda stadgats två eller flera anbudsgifvare lika berättigade till entreprenadens öfvertagande, skall företrädet tillkomma den, som nöjes i främsta rummet med lägsta bidrag men eljest med lägsta skjutslega. Kan ej på sådant sätt dem emellan skiljas, skall entreprenaden lämnas till den, hvars antagande finnes erbjuda största säkerhet för entreprenadens behöriga fullgörande.

47 §.

Kan ej efter ty ofvan är sagdt entreprenad åstadkommas, skall Konungens befallningshafvande så snart ske kan föranstalta om förrättande af ny auktion.

Vid denna auktion skall utrop anställas med de villkor i afseende å bidrag och skjutslega, hvarom jämlikt 44 och 45 §§ blifvit bestämdt.

48 §.

Har vid auktion enligt föregående paragraf afgifvits anbud, mot hvilket anmärkning ej förekommer, varde det anbud antaget. Föreligga flera sådana anbud, skola i fråga om företrädet dem emellan de i 46 § stadgade grunder äga motsvarande tillämpning.

49 §.

Finnes under den för länet löpande entreprenadperiod ny skjutsanstalt böra utan afbidan på periodens slut inrättas och kan efter föregången auktion, hvarom Konungens befallningshafvande förordnar,

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

entreprenad vid den anstalt åstadkommas för periodens återstående del utan entreprenadbidrag eller förhöjning i skjutslegan, äge Konungens befallningshafvande till den minstbjudande öfverlämna denna entreprenad. Kan ej sådant beting tillvägabringas, vare frågan om anstaltens uppehållande för nämnda tid förfallen.

Auktion enligt denna paragraf må hållas så snart ske kan och tillkännagifves på sätt om ordinarie entreprenadauktion är ofvan stadgadt.

50 §.

Med den person, till hvilken entreprenad skall öfverlämnas, skall afslutas entreprenadkontrakt, för skjutsanstalt i stad genom magistraten och för anstalt på landet genom kronofogden. Kontraktet skall upprättas i tre exemplar, af hvilka det ena tillika med borgensförbindelsen för entreprenadvillkorens behöriga fullgörande förvaras hos magistraten eller länsmannen, det andra tillställes entreprenören och det tredje insändes till Konungens befallningshafvande.

Bestyrkt afskrift af kontraktet skall jämte ett exemplar af denna stadga genom entreprenörens försorg finnas anslaget i skjutsanstaltens gästrum.

VI Kap.

Om utgörande af entreprenadbidrag.

51 §.

I fråga om gäldande af fastställda entreprenadbidrag utgör hvarje stad, som ej hör till landsting, och i öfrigt hvarje län eller landstingsområde ett distrikt för sig.

52 §.

Bidrag för distriktets samtliga vederbörande skjutsanstalter intill belopp, som motsvarar hälften af den för distriktet senast fastställda

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

bevillning af fast egendom samt för inkomst af kapital eller arbete, skola gäldas med lika andel af staten och distriktet. Öfverskjuta bidragen nämnda hälft, skall öfverskottet gäldas med två tredjedelar af staten och en tredjedel af distriktet.

Vid beräkning efter ty nu är sagdt skall så anses, som om bevillningen vore bestämd att utgå med sex öre för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, fem öre för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet å annan fastighet och frälseränta samt en för hundra af taxerad inkomst.

53 §.

I fråga om statens andel i bidragen åligger Konungens befallningshafvande att, så snart denna andel blifvit till beloppet utrönt, ofördröjligen till Konungen insända förteckning öfver de ifrågavarande särskilda skjutsanstalterna tillika med uppgift å det för hvarje sådan anstalt bestämda bidrag samt den däraf på staten belöpande andel. Konungens befallningshafvande äger emellertid att af under händer hafvande statsmedel efter hvarje halft års utgång utanordna och i landskontorets specialräkning afföra samt till entreprenörerna utbetala hvad en hvar af dem i statsbidrag tillkommer.

54 §.

För stad, som ej hör till landsting, utbetalas distriktets andel i bidrag halfårsvis ur stadens kassa till vederbörande entreprenör.

55 §.

För län eller landstingsområde skall distriktets andel i bidragen utgöras medelst en särskild afgift, hvilken skall utgå i förhållande till bevillning af fast egendom eller för inkomst af kapital eller arbete, med iakttagande af den särskilda grund, som för utgörande af de på bevillning beroende utskylder är eller varder i allmänhet stadgad.

Konungens befallningshafvande åligger att i sammanhang med kronoskatterna för det år, bidragen afse, låta hos de skattskyldiga uttaga ifrågavarande afgift. För sådant ändamål har Konungens befallnings-

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

hafvande att, efter det taxeringsförrättningarna för nämnda år blifvit afslutade, med tillämpning af ofvan stadgade debiteringsgrund låta verkställa uträkning å det öretal, som för distriktet belöper på hvarje krona bevillning af fast egendom samt af inkomst. Härefter skall afgiften genom Konungens befallningshafvandes försorg af vederbörande under benämning *bidrag till skjutsentreprenaderna* debiteras och indrifvas samt hos Konungens befallningshafvande insättas inom den tid och med det ansvar, som är för kronans uppbörd stadgadt.

Af de härvid influtna medel eller, i den mån sådana ej finnas hos Konungens befallningshafvande innestående, förskottsvis af under händer hafvande statsmedel skall Konungens befallningshafvande efter hvarje halft års utgång låta utbetala till entreprenörerna hvad dem i bidrag från distriktet tillkommer.

För hvarje år bör en hos Konungens befallningshafvande upprättad och af verifikationer åtföljd redovisning öfver uppbörden af de skattskyldigas afgifter inom den 1 april nästföljande år tillställas landstingets revisorer för granskning och yttrande till nästa landsting.

VII Kap.

Om uppehållande af skjutsanstalt när entreprenad ej kan åstadkommas.

56 §.

Kan ej i den ordning, hvarom i V kap. är stadgadt, entreprenad åstadkommas vid skjutsanstalt, om hvars indragning för sådant fall beslut ej heller meddelats, skall Konungens befallningshafvande om förhållandet underrätta, för skjutsanstalt i stad, som ej hör till landsting, stadsfullmäktige och för annan sådan anstalt nästa lagtima landsting för det län eller landstingsområde, där anstalten är belägen.

Stadsfullmäktige eller landstinget åligge därefter att, på sätt tjänligast finnes, låta draga försorg om anstaltens uppehållande för den period, hvarom fråga är. Finnes därvid skjutslegan för anstalten kunna jämlikt 14 § förhöjas utöfver hvad tillförene är för anstalten bestämdt, må dylik förhöjning beslutas i enahanda ordning som i 44 och 45 §§ är stadgad.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

I Stockholm skall i ofvannämnda fall skjutsningen, intill dess den kan enligt denna stadgas bestämmelser varda af entreprenör öfvertagen, uppehållas på sätt hittills skett.

57 §.

Årlig kostnad för uppehållande af skjutsanstalt i fall, som afses i föregående paragraf, skall, sedan densamma blifvit hos Konungens befallningshafvande till beloppet styrkt, anses såsom entreprenadbidrag, hvarå bestämmelserna i VI kap. skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande att de medel, som jämlikt nämnda bestämmelser eljest skolat utbetalas till entreprenör, i stället skola af Konungens befallningshafvande öfverlämnas till vederbörande stads eller landstings kassa.

58 §.

Kan ej i fall, hvarom i 56 § är sagdt, skjutsanstalt utan oskälig kostnad uppehållas, må anstalten indragas. Om ordningen för beslut därom gälle hvad i 44 och 45 §§ är stadgadt.

VIII Kap.

Ansvarsbestämmelser m. m.

59 §.

Lämnas ej skjuts inom behörig tid; eller är häst, seltyg, åkdon eller farkost, som utlämnas för skjuts, ej i fullt dugligt skick; eller varder resande genom förvållande af någon, som med skjutsningen har befattning, eljest uppehållen, eller affordras honom af sådan person betalning utöfver hvad i skjutslega eller andra afgifter enligt denna stadga bör erläggas, straffes den felande med böter från och med fem till och med femtio kronor.

Till enahanda ansvar dömes, där eljest gästgifvare eller stationsföreståndare, entreprenör eller annan, af hvilken skjuts vid anstalt utgöres, eller skjutsare öfverträder hvad honom enligt denna stadga åligger iakttaga.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

Fråga om ådömande af bestraffning efter ty nu är stadgadt upptages och afgöres af Konungens befallningshafvande i anledning af klagomål eller anmälan enligt 34—36 §§.

Har i målet jämväl framställts yrkande om ersättning för skada, som af förseelsen kommit, och är ej sådant yrkande bestridt, må ock skyldighet att gälda skadeståndet af Konungens befallningshafvande den felande åläggas.

Har i sammanhang med förseelsen den felande jämväl begått gärning, som är straffbar enligt allmän strafflag, eller har framställdt yrkande om skadestånd blifvit bestridt, skall dock målet i hela dess vidd tillhöra allmän domstols pröfning och förty af Konungens befallningshafvande öfverlämnas till vederbörande åklagare för talans utförande vid sådan domstol.

60 §.

Böter, som enligt denna stadga ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

61 §.

Öfver landstings i laga ordning fattade beslut, hvarigenom bidrag till skjutsentreprenads åstadkommande blifvit beviljadt eller eljest anslag till uppehållande af skjutsanstalt anvisadt, må ej besvär anföras; ej heller öfver beslut, hvarigenom Konungens befallningshafvande förklarat sig icke kunna godkänna gjordt entreprenadanbud.

Beträffande annat af Konungens befallningshafvande enligt denna stadga meddeladt beslut må klagan hos Konungen i vederbörande statsdepartement föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgad.

IX Kap.

Särskilda bestämmelser.

62 §.

Hvad i denna stadga föreskrifves om magistrat skall gälla i Stockholm i tillämpliga delar för öfverståthållareämbetet och i stad, där magistrat ej finnes, för den stadsstyrelse, som i stället är tillsatt.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

63 §.

De i denna stadga gifna bestämmelser om skjuts efter häst eller om båtskjuts skola i tillämpliga delar gälla om skjuts med automobil eller motorbåt. Dock skola, för den händelse sådan skjuts utgöres, entreprenadvillkoren i afseende å antal hästar och åkdon eller farkoster, som skola vid skjutsanstalt tillhandahållas, därefter lämpas, och må skjutslegan jämväl utgå med skälig förhöjning, allt efter ty Konungens befallningshafvande på framställning af entreprenör eller där förhållandena eljest därtill gifva anledning äger närmare bestämma.

I öfrigt skall, i fråga om automobilskjuts, lända till efterrättelse hvad om automobiltrafik är eller varder särskildt stadgadt.

64 §.

Kostnaden för tillkännagifvanden enligt 2, 39 och 49 §§ gäldas af statsverket.

Genom denna stadga upphäfvas:

28 kapitlet byggningabalken;

Kungl. gästgifvareförordningen den 12 december 1734; dock att hvad § 7 innehåller angående borthuggande af smärre buskar på ömse sidor om landsväg skall, i fråga om stads område, fortfarande gälla;

Kungl. förklaringen angående gästgifveriskjuts m. m. den 11 december 1766;

Kungl. Maj:ts nådiga stadga angående skjutsväsendet den 31 maj 1878,

samt allt hvad öfriga tid efter annan meddelade föreskrifter innehålla mot den nya stadgan stridande.

(*Kungl. Maj:ts förslag:*) (*Utskottets förslag:*)

Denna stadga skall träda i kraft den 1 januari 1914. I fråga om skjutsväsendets ordnande för den period, som samtidigt med stadgans ikraftträdande skall taga sin början, skola dock föreskrifterna i denna stadga tillämpas.

Där enligt nu gällande ordning ny entreprenadperiod skall taga sin början tidigare än den 1 januari 1914, skall denna period omfatta allenast den tid, som återstår till dess stadgan träder i kraft.

Stockholm den 12 maj 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.

Reservation:

af herrar *A. T. Odelberg* och *Aaby A. W. Ericsson;* samt

af herr *A. H. Fahlén*, dels emot utskottets förslag beträffande § 17, i afseende hvarå reservanten ansett, att utskottet bort hemställa om bifall till Kungl. Maj:ts förslag oförändradt, dels ock emot utskottets motivering.